

4. ԱՐՏԱՔԻՆ ՅԱՏՎԱԾ

4.2. Ապրանքների արտահանում և ներմուծում

4.2.1 Արտաքին առևտուր

Արտաքին առևտրաշրջանառությունը և աշխարհագրությունը. Ըստ ստացված օպերատիվ տվյալների ՀՀ արտաքին առևտրաշրջանառության ծավալը 2003թ. հունվար-նոյեմբերին, ընթացիկ գներով, կազմել է 1046021.4 մլն. դրամ կամ 1772.6 մլն.դոլար, այդ թվում ապրանքների արտահանումը՝ 375513.7 մլն.դրամ (618.6 մլն.դոլար) և ներմուծումը՝ 670507.7մլն.դրամ (1153.96 մլն.դոլար): Առևտրային հաշվեկշիռը բացասական է 294994.0 մլն.դրամով (535.4 մլն. դոլարով), իսկ առանց մարդասիրական օգնությամբ ստացված բեռների՝ 269343.2մլն. դրամով (509.7մլն. դոլարով):

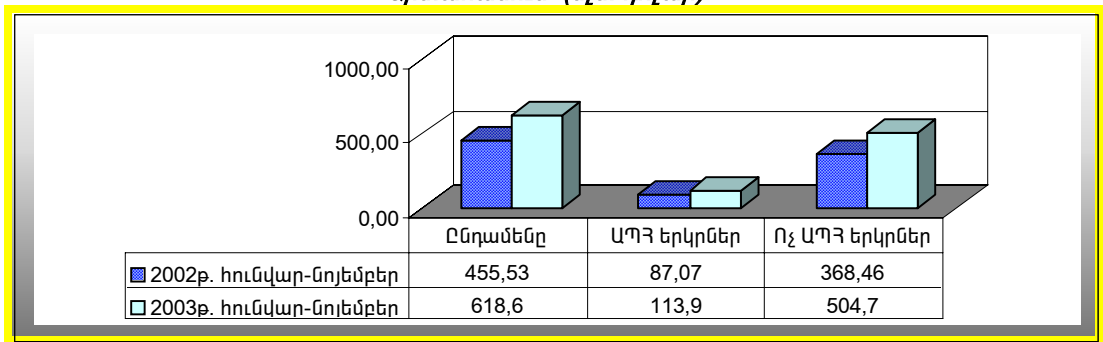
ՀՀ արտաքին առևտրաշրջանառության և առևտրային հաշվեկշիռի ցուցանիշներն ըստ առանձին երկրների 2002-2003թթ. հունվար-նոյեմբերին

(հազ. դոլար)

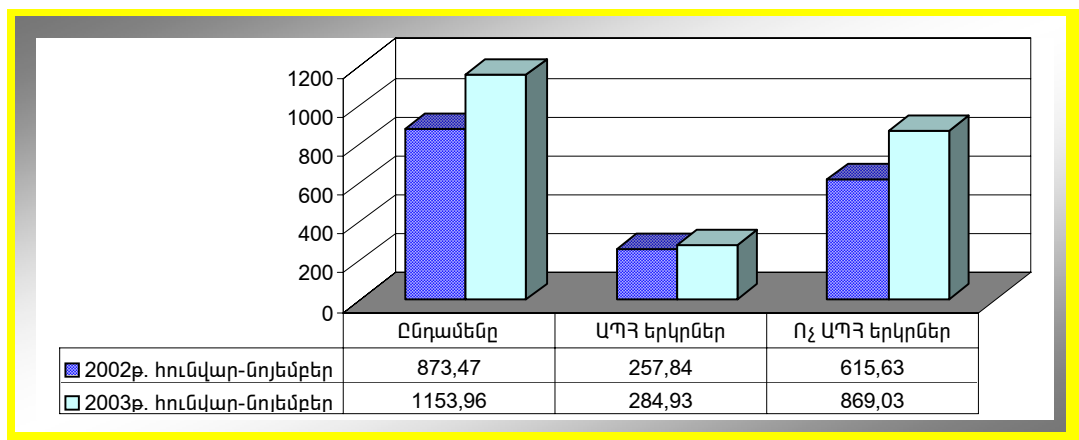
	Արտաքին առևտրաշրջանառությունը					Առևտրային հաշվեկշիռը				
	2002թ. հունվար-նոյեմբեր	տեսակ. կշիռը, %	2003թ. հունվար-նոյեմբեր	տեսակ. կշիռը, %	աճի տեմպը, %	2002թ. հունվար-նոյեմբեր	տեսակ. կշիռը, %	2003թ. հունվար-նոյեմբեր	տեսակ. կշիռը, %	աճի տեմպը, %
Ը Ն Դ Ա Մ Ե Ն Ը	1329004.4	100.0	1772561.6	100.0	133.4	-417929.4	100.0	-535351.8	100.0	128.1
որից՝										
ԱՊՅ ԵՐԿՐՆԵՐ	344916.2	26.0	398797.3	22.5	115.6	-170766.6	40.9	-171063.0	32.0	100.2
այդ թվում՝										
Ռուսաստան	219467.3	16.5	276648.7	15.6	126.1	-102957.0	24.6	-107177.8	20.0	104.1
Վրաստան	42946.3	3.2	49639.9	2.8	115.6	-12416.3	3.0	-21016.3	3.9	169.3
Ուկրաինա	48358.7	3.6	45649.9	2.6	94.4	-32879.9	7.9	-33136.4	6.2	100.8
Թուրքմենստան	24591.2	1.9	11079.2	0.6	45.1	-20775.7	5.0	-3826.3	0.7	18.4
Ղազախստան	2420.9	0.2	2741.3	0.2	113.2	-806.1	0.2	-668.9	0.1	83.0
Բելառուս	2593.9	0.2	6789.7	0.4	261.8	64.5	0.0	-2690.5	0.5	~
ԱՊՅ այլ երկրներ	4537.8	0.3	6248.6	0.4	137.7	-996.1	0.2	-2546.7	0.5	255.7
Ոչ ԱՊՅ ԵՐԿՐՆԵՐ	984088.2	74.0	1373764.3	77.5	139.6	-247162.9	59.1	-364288.8	68.0	147.4
այդ թվում՝										
ԵՄ երկրներ	410022.4	30.9	565778.0	31.9	138.0	-48465.8	11.6	-99345.8	18.6	205.0
Ավստրիա	3070.2	0.2	3773.9	0.2	122.9	-2952.0	0.7	-3610.8	0.7	122.3
Բելգիա	170303.1	12.8	234907.8	13.3	137.9	4878.5	-1.2	-5048.9	0.9	~
Ֆինլանդիա	2312.2	0.2	2475.7	0.1	107.1	-2180.3	0.5	-2303.8	0.4	105.7
Ֆրանսիա	12495.8	0.9	17734.0	1.0	141.9	-10606.5	2.5	-14131.1	2.6	133.2
Գերմանիա	63685.4	4.8	72347.0	4.1	113.6	-14000.1	3.3	-1841.0	0.3	13.2
Հունաստան	8841.0	0.7	31948.9	1.8	361.4	-6566.0	1.6	-21722.9	4.1	330.8
Իտալիա	43614.7	3.3	50603.1	2.9	116.0	-23075.0	5.5	-18526.4	3.5	80.3
Լյուքսեմբուրգ	10296.2	0.8	24237.5	1.4	235.4	-9810.6	2.3	-22155.1	4.1	225.8
Նիդերլանդներ	19899.3	1.5	29485.4	1.7	148.2	1511.7	-0.4	7866.5	-1.5	520.4
Մեծ Բրիտանիա	69587.3	5.2	87591.2	4.9	125.9	19402.6	-4.6	-10037.4	1.9	~
Իսպանիա	3001.3	0.2	6743.6	0.4	224.7	-2487.0	0.6	-4387.4	0.8	176.4
ԵՄ այլ երկրներ	2915.9	0.2	3930.0	0.2	134.8	-2581.1	0.6	-3447.4	0.6	133.6
Այլ երկրներ	574065.8	43.2	807986.3	45.6	140.7	-198697.0	47.5	-264942.9	49.5	133.3
Իսրայել	148929.8	11.2	253455.6	14.3	170.2	1447.0	-0.3	15070.5	-2.8	1041.5
ԱՄՆ	91536.8	6.9	143274.1	8.1	156.5	-5737.6	1.4	-41153.6	7.7	717.3
Միաց.Արաբ. Էմիրաթներ	50719.0	3.8	68367.2	3.9	134.8	-25824.7	6.2	-36296.4	6.8	140.5
Իրան	84782.9	6.4	80377.4	4.5	94.8	-27080.5	6.5	-39347.8	7.3	145.3

	Արտաքին առևտրաշրջանառությունը					Առևտրային հավելչիչող				
	2002թ. հունվար-նոյեմբեր	տեսակ. կշիռը, %	2003թ. հունվար-նոյեմբեր	տեսակ. կշիռը, %	աճի տեմպը, %	2002թ. հունվար-նոյեմբեր	տեսակ. կշիռը, %	2003թ. հունվար-նոյեմբեր	տեսակ. կշիռը, %	աճի տեմպը, %
Բուլղարիա	45552.4	3.4	30579.4	1.7	67.1	-43318.2	10.4	-27544.2	5.1	63.6
Թուրքիա	35497.0	2.7	35528.1	2.0	100.1	-32905.9	7.9	-33655.3	6.3	102.3
Շվեյցարիա	16992.6	1.3	64084.4	3.6	377.1	-1896.2	0.5	-3697.7	0.7	195.0
Ռումինիա	5568.3	0.4	6704.2	0.4	120.4	-5403.3	1.3	-6664.0	1.2	123.3
Չինաստան	13363.2	1.0	14013.7	0.8	104.9	-5359.5	1.3	-6957.6	1.3	129.8
Բրազիլիա	15358.0	1.2	8260.6	0.5	53.8	-15357.9	3.7	-8260.6	1.5	53.8
Կիպրոս	3527.4	0.3	8617.3	0.5	244.3	-943.0	0.2	-7879.1	1.5	835.6
Ճապոնիա	1113.5	0.1	8598.8	0.5	772.2	424.2	-0.1	-8394.2	1.6	~
Պանամա	3126.1	0.2	20140.2	1.1	644.3	-2810.5	0.7	-19562.4	3.7	696.0
Հնդկաստան	4289.7	0.3	5058.0	0.3	117.9	-3639.3	0.9	-5009.6	0.9	137.7
Այլ	53709.0	4.0	60927.4	3.4	113.4	-30291.6	7.2	-35591.0	6.6	117.5

Արտահանման և ներմուծման ծավալները 2002 և 2003թթ. հունվար-նոյեմբերին, ըստ ԱՊՀ և ոչ ԱՊՀ երկրների
Արտահանում (մլն. դոլար)

Ներմուծում (մլն. դոլար)

ՀՀ արտաքին առևտուրն ըստ առանձին երկրների, 2002-2003թթ. հունվար-նոյեմբերին

Երկրի անվանումը	ԱՐՏԱՐԱՆՈՒՄ					ՆԵՐՄՈՒԾՈՒՄ				
	2002		2003		աճի տեմպը, %	2002		2003		աճի տեմպը, %
	հունվար-նոյեմբեր	տես. կշիռը, %	հունվար-նոյեմբեր	տես. կշիռը, %		հունվար-նոյեմբեր	տես. կշիռը, %	հունվար-նոյեմբեր	տես. կշիռը, %	
արժեքը, հազ. դոլար	արժեքը, հազ. դոլար	արժեքը, հազ. դոլար	արժեքը, հազ. դոլար	արժեքը, հազ. դոլար	արժեքը, հազ. դոլար	արժեքը, հազ. դոլար	արժեքը, հազ. դոլար	արժեքը, հազ. դոլար	արժեքը, հազ. դոլար	
Ը Ն Դ Ա Ս Ե Ն Ը	455537.5	100.0	618604.9	100.0	135.8	873466.9	100.0	1153956.7	100.0	132.1
որից՝										
ԱՊՅ ԵՐԿՐՆԵՐ	87074.8	19.1	113867.1	18.4	130.8	257841.4	29.5	284930.2	24.7	110.5
այդ թվում՝										
Ռուսաստան	58255.2	12.8	84735.4	13.7	145.5	161212.2	18.5	191913.2	16.6	119.0
Վրաստան	15265.0	3.4	14311.8	2.3	93.8	27681.3	3.2	35328.1	3.1	127.6
Ուկրաինա	7739.4	1.7	6256.7	1.0	80.8	40619.3	4.7	39393.2	3.4	97.0
Թուրքմենստան	1907.7	0.4	3626.4	0.6	190.1	22683.5	2.6	7452.8	0.6	32.9
Ղազախստան	807.4	0.2	1036.2	0.2	128.3	1613.5	0.2	1705.1	0.1	105.7
Բելառուս	1329.2	0.3	2049.6	0.3	154.2	1264.7	0.1	4740.1	0.4	374.8
ԱՊՅ այլ երկրներ	1770.9	0.4	1850.9	0.3	104.5	2766.9	0.3	4397.7	0.4	158.9
Ոչ ԱՊՅ ԵՐԿՐՆԵՐ	368462.7	80.9	504737.8	81.6	137.0	615625.5	70.5	869026.5	75.3	141.2
այդ թվում՝										
ԵՄ երկրներ	180778.3	39.7	233216.1	37.7	129.0	229244.1	26.2	332561.9	28.8	145.1
Ավստրիա	59.1	0.0	81.6	0.0	138.1	3011.1	0.3	3692.3	0.3	122.6
Բելգիա	87590.8	19.2	114929.5	18.6	131.2	82712.3	9.5	119978.4	10.4	145.1
Ֆինլանդիա	65.9	0.0	86.0	0.0	130.4	2246.2	0.3	2389.7	0.2	106.4
Ֆրանսիա	944.7	0.2	1801.5	0.3	190.7	11551.2	1.3	15932.5	1.4	137.9
Գերմանիա	24842.7	5.5	35253.0	5.7	141.9	38842.8	4.4	37094.0	3.2	95.5
Հունաստան	1137.5	0.2	5113.0	0.8	449.5	7703.5	0.9	26835.9	2.3	348.4
Իտալիա	10269.8	2.3	16038.3	2.6	156.2	33344.9	3.8	34564.7	3.0	103.7
Լյուքսեմբուրգ	242.8	0.1	1041.2	0.2	428.8	10053.4	1.2	23196.3	2.0	230.7
Նիդերլանդներ	10705.5	2.4	18675.9	3.0	174.5	9193.8	1.1	10809.5	0.9	117.6
Սեժ Բրիտանիա	44494.9	9.8	38776.9	6.3	87.1	25092.3	2.9	48814.3	4.2	194.5
Իսպանիա	257.2	0.1	1178.1	0.2	458.1	2744.2	0.3	5565.5	0.5	202.8
ԵՄ այլ երկրներ	167.4	0.0	241.3	0.0	144.1	2748.5	0.3	3688.7	0.3	134.2
Այլ երկրներ	187684.4	41.2	271521.7	43.9	144.7	386381.4	44.2	536464.6	46.5	138.8
Իսրայել	75188.4	16.5	134263.1	21.7	178.6	73741.4	8.4	119192.5	10.3	161.6
ԱՄՆ	42899.6	9.4	51060.2	8.3	119.0	48637.2	5.6	92213.9	8.0	189.6
Սիաց.Արաբ. Էմիրություններ	12447.2	2.7	16035.4	2.6	128.8	38271.9	4.4	52331.8	4.5	136.7
Իրան	28851.2	6.3	20514.8	3.3	71.1	55931.7	6.4	59862.6	5.2	107.0
Բուլղարիա	1117.1	0.2	1517.6	0.2	135.8	44435.3	5.1	29061.8	2.5	65.4
Թուրքիա	1295.6	0.3	936.4	0.2	72.3	34201.5	3.9	34591.7	3.0	101.1
Շվեյցարիա	7548.2	1.7	30193.3	4.9	400.0	9444.4	1.1	33891.0	2.9	358.8
Ռումինիա	82.5	0.0	20.1	0.0	24.4	5485.8	0.6	6684.1	0.6	121.8
Չինաստան	4001.9	0.9	3528.1	0.6	88.2	9361.3	1.1	10485.6	0.9	112.0
Բրազիլիա	0.1	0.0	0.0	0.0	0.0	15358.0	1.8	8260.6	0.7	53.8
Կիպրոս	1292.2	0.3	369.1	0.1	28.6	2235.2	0.3	8248.2	0.7	369.0
Ճապոնիա	768.9	0.2	102.3	0.0	13.3	344.6	0.0	8496.5	0.7	2465.3
Պանամա	157.8	0.0	288.9	0.0	183.1	2968.3	0.3	19851.3	1.7	668.8
Հնդկաստան	325.2	0.1	24.2	0.0	7.4	3964.5	0.5	5033.8	0.4	127.0
Այլ	11708.7	2.6	12668.2	2.0	108.2	42000.3	4.8	48259.2	4.2	114.9

2003թ. հունվար-նոյեմբերին, ըստ ՀՀ մարզերի և Երևան քաղաքի¹
(ըստ բեռնամաքսային հայտարարագրերի, առանց ֆիզիկական անձանց կողմից կազմակերպված առևտրի տվյալների)

Մարզեր	Արտահանում			Ներմուծում		
	արժեքը		տեսակ. կշիռը,%	արժեքը		տեսակ. կշիռը,%
	մլն.դրամ	հազ. դոլար		մլն. դրամ	հազ. դոլար	
ԸՆԴԱՄԵՆԸ ՀՀ			100			100
ք. Երևան	134327.4	236491.9	39.1	391797.3	673762.6	60.3
Արագածոտն	687.3	1210.1	0.2	1949.9	3353.2	0.3
Արարատ	4605.1	8107.5	1.3	6499.6	11177.2	1.0
Արմավիր	1409.0	2480.7	0.4	4549.7	7824.1	0.7
Շիրակ	1649.6	2904.2	0.5	8579.5	14753.9	1.3
Վայոց ձոր	1134.1	1996.6	0.3	1299.9	2235.4	0.2
Տավուշ	721.7	1270.6	0.2	715.0	1229.5	0.1
Սյունիք	35912.7	63226.7	10.5	25088.5	43144.1	3.9
Գեղարքունիք	628.9	1107.2	0.2	7734.6	13300.9	1.2
Լոռի	12028.2	21176.4	3.5	8514.5	14642.2	1.3
Կոտայք	150558.6	265068.0	43.8	193233.8	332298.7	29.7

Արտաքին առևտրի ապրանքային կառուցվածքը²

2002 և 2003թթ. հունվար-նոյեմբերի արտահանման և ներմուծման ծավալների համեմատական աղյուսակ ըստ ապրանքախմբերի

(հազ. դոլար)

	Արտահանում			Ներմուծում		աճի տեմպը, %
	2002թ. հունվար-նոյեմբեր	2003թ. հունվար-նոյեմբեր	աճի տեմպը, %	2002թ. հունվար-նոյեմբեր	2003թ. հունվար-նոյեմբեր	
Ը Ն Դ Ա Մ Ե Ն Ը	455537.5	618604.9	135.8	873466.9	1153956.7	132.1
այդ թվում՝						
կենդանի կենդանիներ և կենդանական ծագման արտադրանք	2327.6	5305.6	227.9	26031.7	28176.9	108.2
բուսական ծագման արտադրանք	1663.4	2873.0	172.7	65562.9	61579.3	93.9
կենդանական և բուսական ծագման յուղեր և ճարպեր	0.7	18.3	2787.5	16424.0	20886.4	127.2
պատրաստի սննդի արտադրանք	49633.8	64293.8	129.5	70581.7	81573.4	115.6
հանքահումքային արտադրանք	40151.9	41011.5	102.1	147235.8	158459.0	107.6
քիմիայի և դրա հետ կապված արդյունաբերության ճյուղերի արտադրանք	1815.8	2332.5	128.5	58012.1	75596.2	130.3
պլաստմասսա և դրանցից իրեր, կաուչուկ և ռետինե իրեր	5848.6	4334.4	74.1	20317.1	25505.0	125.5
կաշվե հումք, կաշի, մորթի և դրանցից պատրաստված իրեր	527.4	631.6	119.8	1586.4	1491.1	94.0
փայտ և փայտյա իրեր	1099.5	1425.8	129.7	6722.1	7780.6	115.7
թուղթ և թղթից իրեր	696.1	925.7	133.0	17036.0	18052.8	106.0
մանածագործական իրեր	26169.6	26820.0	102.5	32817.4	35719.2	108.8
կոշիկներ, գլխարկներ, հովանոցներ	355.4	183.6	51.7	4055.5	3979.1	98.1
իրեր քարից, գիպսից, ցեմենտից	2197.6	1522.2	69.3	17714.4	20007.3	112.9
թանկարժեք և կիսաթանկարժեք քարեր, թանկարժեք մետաղներ և դրանցից իրեր	233356.5	327615.0	140.4	185905.1	310313.1	166.9
ոչ թանկարժեք մետաղներ և դրանցից պատրաստված իրեր	39137.4	78029.8	199.4	48760.2	70598.6	144.8

¹ Արտահանման և ներմուծման ծավալների բաշխումը մարզերի իրականացվել է ըստ կազմակերպությունների տնտեսական գործունեության իրականացման վայրի:

² ապրանքների դասակարգումն իրականացվել է ըստ ԱՊՀ երկրների ,Արտաքին տնտեսական գործունեության ապրանքային անվանացանկի (ԱՏԳ ԱԱ) բաժինների

4.ԱՐՏԱՔԻՆ ՉԱՏՎԱԾ

	Արտահանում			Ներմուծում		աճի տեմպը, %
	2002թ. հունվար-նոյեմբեր	2003թ. հունվար-նոյեմբեր	աճի տեմպը, %	2002թ. հունվար-նոյեմբեր	2003թ. հունվար-նոյեմբեր	
մեքենաներ, սարքավորումներ և մեխանիզմներ	19111.9	19133.4	100.1	91202.8	120826.0	132.5
վերգետնյա, օդային և ջրային տրանսպորտի միջոցներ	13331.8	12891.6	96.7	34916.3	69916.8	200.2
սարքեր և ապարատներ	16072.4	27002.1	168.0	18666.0	30262.7	162.1
տարբեր արդյունաբերական ապրանքներ	1323.7	1634.2	123.5	9898.0	12986.6	131.2
արվեստի ստեղծագործություններ	716.4	620.9	86.7	21.7	246.6	1136.6